

Kosmopolitisme-1

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer
Maieutiek 2017

Inhoud

- Zie de leeswijzer op de website (ook als je het boek niet hebt!)
- Vandaag;
- Wat is ethiek?
- Kosmopolitisme en globalisering

Termen

- Kosmopolitisme= geschiktheid of streven om zich bij de aard van alle volken aan te passen ≈ **wereldburgerschap**
- Globalisering =het wereldwijd worden of maken ≈ **mondialisering**
- Ethiek = Latijn *ethica*, van Grieks *èthikè* Praktische wijsbegeerte die handelt over de zedelijke begrippen en gedragingen, over wat goed en kwaad is = **ethica, moraal, zedenleer**

Ethiek ontstaat uit kwetsbaarheid

Ethiek is een ambacht tegen de kwetsbaarheid zegt Nussbaum in de Breekbaarheid van het goede.(1986)

De mensheid deelt mondiaal de kwetsbaarheid;

- Botsende waarden
- Gehechtheid
- Passies

Oplossingen

Ethische oplossingen zijn verschillend

- Groepen ontwikkelen eigen vormen in samenhang met hun specifieke context
- Vastleggen draagt bij aan behoud, maar maakt ook dat ethische oplossingen loszingen van die context.
- Religie is grote bepalende factor in de ethiek, maar verabsoluteert ook de ethiek in de vorm van taboes en dogma's

Botsende ethische oplossingen

Eigen ethiek is meegegeven in opvoeding en is daarmee 'gewoon' gedrag geworden.

Andere culturen worden al sinds jaar en dag beschreven als barbaars, chaotisch en achtergebleven.

macht en ethiek

1. Ethiek overleeft alleen wanneer het zich verbindt met de macht. Grote regies en hun ethiek winnen terrein doordat machthebbers het gaan verspreiden.
2. Wie de macht heeft bepaalt wat normaal ethisch gedrag is. Anderen voegen zich daar al dan niet vrijwillig naar.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1

opvoeding en ethiek

Eigen ethische oplossingen voor de menselijke kwetsbaarheid worden gezien als normaal en overgedragen op volgende generaties. Dat gebeurt niet overwegend expliciet en rationeel, maar vooral impliciet en onbewust. (Onderdompeling, spiegelneuronen, gewoonte) Veranderingen gaan vaak erg geleidelijk en worden nog vertraagd door vastlegging van gedragingen en opvattingen in wetten, instituties en religies.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1

handel en ethiek

Wie betaalt bepaalt

Al in de oudheid was het zo dat handel en economie belangrijke drijfveren waren in het wel of niet aanvaarden van andermans ethisch gedrag.

Men kan van de oudheid tot nu ruimte kopen om zijn of haar ethisch gedrag te kunnen uitleven (van ommuurde gebieden met een andere ethiek tot het kopen van alternatieve feiten)

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1

veranderen van ethiek

- Veranderende context
- Veranderende macht
- Veranderende economie

Twee bewegingen tijdens een transitie;

1. voorlopers in de verandering (winnen erbij, of denken dat) N.B. dit is lang niet altijd de elite, denk aan het christendom.
2. conservatieven (verliezen erbij, of denken dat)
→ polarisatie

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1

kritiek op verandering van ethiek

- De Nederlandse cultuur, traditie en waarden 'mogen niet verwateren'. We horen ze te versterken en uit te dragen. We hoeven ons niet in bochten te wringen om de vraag te beantwoorden of de normen en waarden in onze samenleving moeten veranderen. Dat hoeft niet." S. Buma in de H.J. Schoolezing
- T.Baudet spreekt over een elite die de natie via 'homeopatische verdunning' wil –vermengen met andere volken, 'opdat er nooit meer een Nederlander zal zijn'.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1

kosmopolitisme en ethiek

Vandaag de dag gaat het vaak over de waarden en normen in Europa tegenover de waarden en normen in Afrika en Azië.

Wij zien onszelf als de voorlopers in de ethiek.

Kijken naar de geschiedenis werd er lange tijd zo over het westen gesproken in Azië en Afrika en het is dus geen kenmerk van het westen om voorop te lopen. We doen dat gezien op de menselijke tijdlijn pas sinds kort. En de vraag is wat dat voorloper zijn dan inhoudt.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-1